

**Наукові засади підготовки фахівців
природничого, інженерно-педагогічного
та технологічного напрямків**

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(26-31 березня 2018 року)

Рада молодих учених
Бердянського державного педагогічного університету

Бердянськ, 2018

УДК 371.134:5:6:001.5(043.2)

Н 34

Друкується за рішенням вченої ради
факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
(Протокол № 7 від 26.03.2018 р.)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова конференції - Богданов Ігор Тимофійович, доктор педагогічних наук, професор, ректор Бердянського державного педагогічного університету;

Організатори конференції:

Ліпич Вікторія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Бердянського державного педагогічного університету;

Жигір Вікторія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету;

Сичікова Яна Олександрівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених БДПУ;

Онищенко Сергій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених факультету ФМКТО БДПУ;

Денисова Анжеліка Сергіївна, провідний фахівець Бердянського державного педагогічного університету

Н-34 Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (26-31 березня 2018 року) : збірник тез. – Бердянськ : БДПУ, 2018. – 188 с.

До збірника увійшли матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків”. Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукувачів, викладачів, студентів

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

© Бердянський державний педагогічний університет, 2018
© Автори статей, 2018

Шалаут В., Перегудова В.І.

Індивідуалізація технологічної підготовки учнів засобами інформаційно-комунікаційних технологій 155

Тихоненко К., Вагіна Н.С.

Функціональні можливості та переваги використання в освітньому процесі інструментальної програми-оболонки hot potatoes 157

РОЛЬ І МІСЦЕ ДИСЦИПЛІН «ОХОРОНА ПРАЦІ», «ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ», «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧОГО, ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ТА ТЕХНОЛОГІЧНОГО НАПРЯМКІВ

Нагайчук О.В.

Роль і місце дисципліни «основи охорони праці» в системі підготовки майбутніх учителів технологій 159

Кульчицький В.С., Карковська В.Я.

Нормативно-правове регулювання охорони праці в Україні 161

Кравець Н.П.

Збереження здоров'я підлітків з особливими освітніми потребами на уроках літератури 164

Продан М.М., Кравець Н.П.

Здоров'язберігаючі технології молодших школярів на уроках літературного читання 166

Мороз Д.В.

Педагогічні умови формування екологічного мислення учнів початкової школи на уроках природознавства 168

Чжао Юйсян

Здоров'язбережувальні технології в умовах становлення нової української школи 171

Шеремет І.В.

Профілактика шкільних захворювань учнів початкових класів засобами кінезіології 174

Шеремет І.В., Матвієнко О.В.

Внесок учителя основ здоров'я та фізичного реабілітолога в оздоровлення дітей шкільного віку 177

Кочерга Є.В.

Знання про професійні захворювання як елемент здоров'язбережувальної компетентності вчителя хімії 181

Кривузяк С.А.

Роль та місце охорони праці при підготовці майбутніх вчителів технологій .. 184

Кондель В.М.

Підготовка фахівців з працезахоронної діяльності на основі компетентнісного підходу 187

and science: Collection of scientific articles. – Academic Publishing House of the Agricultural University Plovdiv, Bulgaria, 2016. – P. 314-317.

18. Matviienko Olena. Theoretical Basics of Preparation of Teachers to Pedagogical Interaction with Children of Various Age / Olena Matviienko // Intellectual Archive. – 2014. – Volume 5. – No. 5 (September). – Toronto : Shiny Word Corp., Canada. – PP. 105-117.

Шеремет Інеса Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
НПУ ім. М. П. Драгоманова, Україна

ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ КІНЕЗІОЛОГІЇ

Школа є місцем активної діяльності дитини в найбільш інтенсивному періоді її розвитку [1; 2; 3; 5; 7; 9; 15]. Напруженість і тривалість навчально-виховного процесу, знижена рухова активність учнів під час уроків, часта невідповідність форм і методів навчання індивідуальним особливостям розвитку дітей створюють реальні передумови для виникнення і прогресування захворювань у школярів [10].

Відома теза «Здорове освітнє середовище – здорові діти» сьогодні, на жаль, є лише метою, до якої слід прагнути. Пріоритетність проблеми здоров'я дітей зумовлена різким погіршенням стану їхнього фізичного, психічного, розумового розвитку і працездатності [1, 176]. Несприятлива динаміка здоров'я дітей за період їх шкільного навчання, актуалізують проблему розробки і впровадження нових форм превентивної роботи, оздоровлення і профілактики в умовах школи.

Цілісний (холістичний) підхід до людини як біо-енергоінформаційної системи розкриває перспективні можливості розробки нових технологій як навчання, так і оздоровлення. У сучасних умовах найбільш доцільним є оздоровлення та профілактика шкільних захворювань (порушень постави, зору, психоемоційних стресів та ін.) дітей в умовах самих загальноосвітніх навчальних закладів.

Особливу увагу слід приділяти учням початкових класів, оскільки молодший шкільний вік є дуже важливим періодом для розвитку дитячого організму.

Мета дослідження: визначити зміст і технологію профілактики захворюваності молодших школярів, обґрунтувати важливість проведення профілактичного впливу з боку педагогів (особливо вчителів початкових класів) батьків та медичних працівників.

Теоретичною основою нашого дослідження є: вчення про стрес (Г. Сельє), концепція фізичної активності (В. К. Бальсевич), теорія рухової активності (Н. А. Бернштейн), вчення про вісцеромоторні рефлекси (І. Павлов), метод «соматичного навчання» (М. Фельденкрайз), положення педагогіки здоров'я (В. Андрущенко). Проблемами використання здоров'язбережувальних технологій у системі освіти займаються В. Білик [14], Т. Бойченко, О. Ващенко, І. Волкова, Л. Горяна, О.

Дзятківська, О. Московченко, Т. Карасьова, О. Попов, С. Свириденко, І. Шеремет [11, 12, 13] та ін.

Термін «кінезіологія» перекладається з грецької як «наука про рухи» (kinesis – «рух», logos – «вчення, слово») [4, с. 392]. Це наука про зв'язки психологічного стану людини з роботою її м'язів, м'язовими рухами.

Засновником цього мультидисциплінарного підходу є Джордж Гудхард (George Goodheart), який у 1964 році випустив свою книгу «Прикладна кінезіологія» («Applied Kinesiology»). За підсумками своїх спостережень він визначив, що м'яз може володіти різною потенційною силою, стаючи то більш слабшим, то сильнішим без будь-яких об'єктивних для цього причин. Послідовники цього вченого (Дж. Даймонд, А. Бердал, Л. Віліамс, К. Е. Хонц, Дж. Тай, Г. Стокс, Д. Уайтсайд, К. Келуей) побудували цілу науку про вплив роботи м'язової системи людини на її психоемоційний стан.

На даний час кінезіологія зайняла гідне місце у галузі освіти, охорони здоров'я, у психологічній практиці серед фахівців багатьох країн світу (особливо у США, країнах Європи, в Австралії). Наприклад, в системі освіти США і Великобританії широко застосовуються прийоми боді-ленгвідж (мови міміки і рухів тіла як засобів невербальної комунікації) і фейсбілдіngu (методика і техніка усвідомленого використання виразності обличчя в міжособистісному спілкуванні). Існує широкий спектр кінезіологічних вправ, які використовуються в освітній практиці з метою посилення мотивації студентів до вивчення іноземної мови [6; 8], корекції навчання і розвитку школярів, корекції міжпівкульної взаємодії кори головного мозку у школярів і т.д. У США та Канаді кінезіологія стала окремою професійною галуззю, введена до страхової медицини.

З метою профілактики шкільної захворюваності учнів початкових класів рекомендуємо такі кінезіологічні вправи: «Капельох чарівника», «Перехресні кроки», «Жабка» («Кулак-ребро-долоня»), «Лінива вісімка», «Кнопки мозку» («Масаж трьох зон»), «Слон», «Дзеркальне малювання».

Комплекс вищеперерахованих кінезіологічних вправ рекомендується проводити під час уроків з урахуванням наступного принципу – виконання регламентованих навчальних дій можна переривати кінезіологічним комплексом вправ, тоді як творчу діяльність учнів переривати небажано.

Для профілактики шкільних захворювань учнів початкових класів використовуються й інші кінезіологічні вправи. Так у програмі «Гімнастика для мозку» вони зібрані в комплекс занять, рекомендований для виконання дітям. Досвід роботи зарубіжних та вітчизняних кінезіологів підтверджує ефективність цього інноваційного підходу.

Використання вправ кінезіології під час проведення уроків у якості фізкультхвилинок сприяє зняттю емоційної напруги не лише у школярів, але і у самого вчителя. Всі вправи доцільно проводити під музичний супровід. Спокійна, мелодійна музика заспокоює, спрямовує на ритмічність виконання вправ відповідно до змін мелодії.

Педагогу, який хоче застосовувати кінезіологічні вправи під час навчально-виховного процесу, необхідно спочатку самостійно засвоїти техніку виконання вправ. Варто звернути увагу на те, що всі вони повинні виконуватися суворо за

інструкцією. Будь-які, навіть незначні, на погляд непрофесіонала, зміни у техніці виконання вправ знижують, а то і зовсім зводять нанівець всю ефективність кінезіологічних занять.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці комплексної оздоровчої програми з використанням засобів кінезіології, експериментальній перевірці впливу кінезіологічних вправ на психоемоційний та фізичний стан школярів.

Література:

1. Ковальчук В.І. Тенденції розвитку освітньої системи в Україні // *Economics, science, education: integration and synergy. Materials of international scientific and practical conference, 18–21 January 2016.* – Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2016. – С. 79–80.

2. Кравець Н.П. Підготовка руки до письма / Н.П.Кравець // *Дошкільне виховання.* – 2003. – № 10. – С. 18– 19.

3. Матвієнко О. В. Педагогічна взаємодія суб'єктів навчально-виховного середовища школи як складова соціально-педагогічної системи // *Topical issues of social pedagogy: collective monograph.* – CARICOM, Barbados, 2017. – С. 100-122

4. Оксфордский толковый словарь по психологии / Под ред. А. Ребера: в 2-х т: Т.1. / Пер. с англ. Чеботарева Е. Ю. М.: Вече АСТ, 2002. – С. 392.

5. Петько Л.В. Когда раскрывается детская душа // *Физическая культура в школе.* – М. – 1989. – № 8. – С. 6–8.

6. Петько Л.В. Навчання дітей іноземної мови стартує у початковій школі (роздуми щодо проведення контрольних робіт МОНМС України з іноземної мови) / Л.В.Петько // *Директор школи, ліцею, гімназії: всеукр. наук.-практ. журнал / засн. МОНмолодьспорту України, НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова ; голов. ред. О.І. Виговська.* – 2011. – № 4. – С. 97–100.

7. Петько Л. В. Туризм – справа захоплююча / Л.В.Петько // *Рад. школа.* – 1990. – № 11. – С. 25–29.

8. Петько Л.В. Підготовка майбутніх педагогів-вихователів до навчання іноземної мови дітей в дошкільних освітніх закладах / Л.В.Петько // *Вісник Інституту розвитку дитини.* Вип. 23. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: зб. наук. праць. – К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – С. 111–115.

9. Тернопільська В.І. До питання виховання учнів молодшого шкільного віку // *Молода наука України. Перспективи та пріоритети розвитку.* – 2014. – С. 109-112.

10. Челнокова М. С. Сучасні підходи до вирішення конфліктів у навчально-виховному процесі // *World Science: multidisciplinary scientific editions.* – 2017. – Vol.3. – No.11(27). – PP. 52-57.

11. Шеремет І. В., Василенко К. С. Організація професійної підготовки майбутніх фахівців за напрямом 014 «Здоров'я людини» й 277 «Фізична терапія та ерготерапія» // *World Science: Multidisciplinary scientific edition.* – Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2017. – №11(27), Vol. 3. – PP. 57-61.

12. Шеремет І. В., Василенко К. С. Професійна підготовка майбутніх вчителів до збереження здоров'я школярів засобами освіти і виховання // *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук,*

праць; Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору" Кн. 3. – Київ: Гнозис, 2017. – Вип. 21, Том I (75). – С. 485-496.

13. Шеремет І. В., Василенко К. С., Фадеєв В. О. Профілактика порушень зору у дітей молодшого шкільного віку // Матеріали Міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»: збірник наукових праць, 26-28 квітня 2016 р. – К., 2016. – Вип. 1. – С. 134-137.

14. Bilyk V. Formation of interdisciplinary connections in science training as a factor of the future psychologists' education system optimization at higher education institutions // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – № 4 (68), 2017. – С. 13-24.

15. Matviienko Olena. Theoretical Basics of Preparation of Teachers to Pedagogical Interaction with Children of Various Age // Intellectual Archive. – 2014. – Volume 5. – No. 5 (September). – Toronto : Shiny Word Corp., Canada. – PP. 105-117.

Шеремет Інеса Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
НПУ ім. М. П. Драгоманова, Україна
Матвієнко Олена Валеріївна
доктор педагогічних наук, професор,
НПУ ім. М. П. Драгоманова, Україна

ВНЕСОК УЧИТЕЛЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО РЕАБІЛІТОЛОГА В ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Освіта, професіоналізм та здоровий спосіб життя у ХХІ ст. домінують серед найважливіших чинників забезпечення досягнень у соціально значущих видах діяльності, в житті кожної людини. Зміни в суспільному житті, безперечно, сприяють зміні поглядів на традиційну підготовку фахівців з даної проблематики [4].

Із позицій сьогодення, професійна підготовка майбутніх вчителів основ здоров'я та фахівців із валеології та фізичної реабілітації повинна носити випереджувальний характер, урахувати багаторівневість вищої професійної освіти, а також орієнтуватися на перспективи розвитку напряму підготовки «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини».

Оскільки діти шкільного віку більшу частину часу проводять у школі, навчальний заклад є важливим фактором, який може впливати на стан здоров'я учнів [1; 2; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 11; 16; 17]. Реформування шкільного навчання без урахування стану здоров'я школярів, інформаційні перевантаження, стресогенні ситуації [12] вимагають від учнів великого напруження, що, разом з іншими негативними факторами, призводить до функціональних порушень у стані здоров'я.

Для покращення ситуації дослідники пропонують різноманітні педагогічні, психологічні, фізкультурно-оздоровчі, медичні заходи і їх поєднання. Значну